

Hvordan vi starter og driver en velforening

- og hvorfor den må være med i NORGES HYTTEFORBUND

Nyttige og nødvendige velforeninger

En velforening i et hytteområde bygger gjerne på behovet for lokalt fellesskap og på ønsket om å løse felles problemer og oppgaver gjennom felles løft. Dessuten kan velforeningen gjennom fellesskapet også gi den enkelte hytteeiere en følelse av sterkere vern av sine egne interesser og verdier.

Det hender at velforening stiftes spontant, fordi en gruppe hytteeiere i et bestemt område plutselig står overfor et problem som bare kan løses gjennom et fellesskap. Samlet opptreden kan også gi styrke i andre sammenhenger.

Enkelte reagerer i prinsipp mot å organisere sitt hytteliv. Der skal de føle seg fri, på trygg avstand fra lover og byråkrater, fra inngrep og kontroll. Det er enkelt å være enig i dette, men utviklingen innhenter også hytteeiere som ønsker å være i fred. Isteden for å la seg feie overende, er det klart mer fornuftig å skape et minimum av nødvendig motstand gjennom et enkelt fellesskap.

Da stifter man en velforening.

Velforeninger i vekst

Vi har cirka 450 000 hytter i vårt land, og nær 10 prosent av dem er med i lokale velforeninger. De fleste hyttene ble bygget i 1970-årene, og behovet for et sterkere fellesskap dukker gjerne opp etter noen år. Derfor er det ventet klar vekst i antall velforeninger i løpet av de kommende årene.

Knapt to velforeninger er like. Men alle bygger på enkelte felles spilleregler. I dette lille heftet behandler vi de fleste, og de utgjør en samling gode råd både for de som tenker på å starte en velforening, og for de som allerede er godt i gang. Utover dette skal selvfølgelig Norges Hytteforbund stå til tjeneste med råd og dåd.

Bli med i Norges Hytteforbund

Svært mange velforeninger er med i Norges Hytteforbund. Dette er helt naturlig, fordi Hytteforbundet utgjør selve grunnfjellet i vårt organiserte hytteliv. Det er to helt innlysende årsaker til at velforeningene bør være med i Norges Hytteforbund:

1. Forbundets jus-tjeneste yter fri juridisk rådgivning i begrenset omfang overfor den enkelte velforening. Denne tjenesten kan benyttes flere ganger årlig. Dessuten står Hytteforbundets rutinerete sekretariat til tjeneste med råd og dåd. Disse tjenestene gjelder typiske fellessaker, ikke den enkelte hytteeier.

2. Norges Hytteforbund er hytteeierens egen interesseorganisasjon, og den eneste som verner om og ivaretar vårt hytteliv. Jo større og sterkere Hytteforbundet er, desto mer effektivt kan det jobbe for den enkelte hytteeier.

Rutinerte hytteadvokater

Gjennom medlemskapet i Norges Hytteforbund har velforeningen et stående tilbud som kan benyttes året rundt så ofte man vil. Tilbudet omfatter først og fremst juridisk rådgivning i typiske fellessaker som må fremmes gjennom velforeningens styre.

Hytteforbundets justjeneste betjenes av landets fremste spesialister på dette området. Gjennom årene har de behandlet et utall små og store velforeningssaker, og har dermed opparbeidet en erfaringsmengde som ingen andre har.

Mange ulike problemer

De aller fleste problemer i et hytteområde krever juridisk innsikt for å bli løst. Her er noen utvalgte stikkord for problemer eller saker som er reist av velforeninger og behandlet av Hytteforbundets justjeneste:

- Felles vei
- Felles vann
- Felles strøm
- Båtplasser
- Badeplasser
- Fellesarealer
- Campingnaboer
- Renovasjon
- Festeavgifter
- Bompenger
- Planlegging
- Felles telefon
- Kommunal informasjon
- Vinterbrøyting
- Hevd og rettigheter
- Gjerderett og husdyr
- Grensetvister
- Nyt utbygging
- Saksbehandling
- Fast tilsyn
- Forsikring

Lønnsomt medlemskap

Det burde altså være klart nok at det lønner seg for en velforening å være med i Norges Hytteforbund. En eneste henvendelse til Hytteforbundets justjeneste ville koste mange ganger medlemskontingenten hvis den skulle vært fremmet andre veier. Dessuten har altså Hytteforbundet langt mer erfaring.

Hytteforbundet har også et rutiner sekretariat, med snart 20 års drift bak seg. Dette står til velforeningens tjeneste året rundt. Gode råd er som kjent gull verdt, hvis man bare vet hvor man finner dem. Da er det godt å ha retten til å ringe Norges Hytteforbund. Ofte kan det være godt å ringe bare for å prate litt løst og fast om forhold i velforeningen.

Av gode grunner kan justjenesten bare behandle fellessaker, reist gjennom velforeningens styre. Hvis et enkelt medlem i velforeningen vil reise en spesiell sak overfor Hytteforbundets justjeneste, må dette skje via vanlig medlemskap for enkeltmedlemmer i Hytteforbundet. Men det er så rimelig at det lønner seg.

Gjensidig nytte og glede

Kort sagt: Det er viktig at velforeningen er med i Norges Hytteforbund. Jo flere det er som ser nødvendigheten av dette, desto mer kan Hytteforbundet bidra til å verne om alle de verdier som et godt, norsk hytteliv består av.

Derfor er det så viktig at alle velforeninger melder seg inn i Norges Hytteforbund.

Da vi stiftet velforening

Denne beretningen om tilblivelsen av en ny velforening i et fjellområde er ganske typisk. Derfor kan den tjene som eksempel for grupper av hytteiere som omgås liknende tanker eller planer.

Vårt hyttefelt i skoggrensen mot fjellet besto av 20 hytter, alle på festetomter med en felles grunneier. Hyttene var oppført i 1970-årene, med litt forskjellige festeavtaler.

En brukbar vei med avkjøring ga de fleste adkomst med bil helt frem, om vinteren ble veien brøytet av grunneieren etter regning. Hver enkelt hytteeier hadde sørget for eget vann fra brønn eller bekk i nærheten, alle hadde strøm til hytteveggen. Flere hadde lenge snakket om å lage velforening, men ingen følte seg spesielt kallet til å ta nødvendig initiativ. Dessuten hadde de ikke større problemer, heller.

Grunnlag for en velforening

Men så ville grunneieren ruste opp veien før den ga etter. Dessuten var det aktuelt å organisere parkeringen bedre. Og endelig var det snakk om muligheter for å legge inn vann, med felles utslipp. Dessuten kanskje telefon i boks.

Dermed ble det plutselig alvor i tanken om en velforening. Her var det klart håpløst å operere enkeltvis, dessuten måtte de innse at de kunne komme opp i nye situasjoner som krevde at de sto sammen.

Fellesmøte i fellesferien

Tre-fire hyttefamilier møttes på butikken tidlig i fellesferien, og ble enige om å ta et initiativ. Tre damer delte feltet mellom seg, og skulle oppsøke hver hytte i løpet av en ukes tid, og invitere til et felles møte snarest mulig. De tre skulle møtes igjen og medle av innen en ukes tid.

Fellesmøtet ble holdt, med 11 hyttefamilier representert. En av damene med organisasjonserfaring påtok seg å lede møtet og hun fikk alle med seg på dette:

- Enighet om å starte velforening, helst slik at alle i feltet var forpliktet til å være medlem
 - Kontakte grunneieren for å få korrekt liste med navn/adresse på samtlige 20 hytteeiere. På den måten ble også grunneieren orientert om hva hytteeierne planla.
 - Nedsette et arbeidsutvalg på stedet. Hun fikk med seg to interesserte, og de påtok seg å finne passende dato og sted for et stiftelsesmøte, utarbeidet forslag til vedtekter, og forsøke å få flere frivillige til å ta styreverv. To andre velforeninger i nabolaget skulle også bli invitert.
- * De tok straks kontakt med Norges Hytteforbund. Der fikk de forslag til vedtekter for velforeninger og ellers mange gode råd om hvordan de kunne gå frem.

Skjærtorsdag stiftelse

De tre delte hyttene mellom seg og tok en telefonrunde til alle. Det førte til at Skjærtorsdag ble valgt til stiftelsesmøtet, da var nesten alle tilstede på hyttene. Telefonkontakten ble også benyttet til å sikre kandidater til styreverv, samtidig som reaksjon og ønsker fra de enkelte ble notert.

Arbeidsutvalget møttes igjen utpå høsten. De gjennomgikk vedtektene og laget endelig utkast, de satte opp forslag til formann og navn til de andre tillitsvervene, og de lagde en sakliste for møtet.

Medlemskontingent: Kr 400,- pr. år

De ble enige om å foreslå en ganske høy kontingent med det samme: kr 400,- pr. år. Dermed kunne de sikre velforeningen et visst handlingsgrunnlag. Større utgifter til spesielle prosjekter eller tiltak måtte fordeles direkte på medlemmene.

De drøftet også muligheten for å gi styret en generell fullmakt til å handle på vegne av alle, men fant det mer fornuftig å foreslå en prøveperiode først. Vei og vannprosjektene ville bli såpass store at alle måtte få anledning til å delta i behandlingen. Til gjengjeld burde styret få de nødvendige fullmakter til alle mindre saker.

Det ble besluttet å registrere velforeningen i Brønnøysundregisteret. Dette i første rekke for å få eget organisasjonsnummer slik at velforeningen kan få egen konto i bank. Registrert velforening plikter ikke å sende inn årsregnskaper til Brønnøysund

En velforening var født

Stiftelsesmøtet Skjærtorsdag gikk greit, mest fordi det var godt forberedt. 14 hytteeiere og fire styremedlemmer ble valgt uten motkandidater. I tillegg ble det opprettet en aktivitetskomite som skulle planlegge et mer festlig arrangement i hyttefeltet hver sommer og påske.

Dermed var velforeningen behørig stiftet og ført til protokolls.

Styrets arbeidsoppgaver

Dette er en enkel huskeliste over de oppgaver formannen og styremedlemmene i en mindre velforening kan påta seg.

Leder:

Utover de helt opplagte oppgaver formann/leder har påtatt seg, har han/hun også ansvar for mye av dette:

- Passe på at styret fordeler ansvar og oppgaver blant styremedlemmene og evt. andre.
- Administrere foreningens virksomhet og ha god oversikt.
- Påse at vedtak i styret blir fulgt opp, og at foreningens vedtekter for øvrig følges.
- Innkalle til styremøte, med minst åtte dagers varsel, sette opp saksliste og ledet møtet.
- Beslutninger som blir tatt mellom møtene må refereres og begrunnes på nærmeste møte.
- Utbetalinger og godkjenning av bilag skal skje i samarbeid med kassereren.
- Holde seg alminnelig godt orientert om saker og hendelser som kan være av interesse for medlemmene.

Nestleder:

I tillegg til vanlige oppgaver som styremedlem, skal han/hun på kort varsel kunne overta etter formannen ved sykdom eller annet begrunnet fravær.

Sekretær:

Utover de vanlige styreoppgaver, har sekretæren gjerne noen av disse oppgavene, eller alle:

- Føre protokoll eller referat fra styre og medlemsmøter, og sørge for underskrifter.
- Utarbeide og sende ut informasjoner/meldinger til styret og evt. medlemmene.
- Skrive årsmeldingen i samarbeid med formannen. Meldingen må vedtas av styret før den kan legges frem på årsmøtet.
- Påse at møter blir kunngjort på beste måte.
- Bistå øvrige styremedlemmer med forefallende kontorarbeid.

Kasserer:

I tillegg til de generelle styreoppgaver, har kassereren gjerne ansvar for disse oppgavene:

- Føre foreningens regnskap i samråd med formannen.
- Legge frem årsregnskap med revisors beretning til årsmøtet.
- Lage forslag til budsjett for neste år.
- Forvalte foreningens midler på beste måte.
- Sørge for innkreving av medlemskontingenten.
- Holde medlemskartoteket ajour.

Styremedlem:

Utover de alminnelige styreoppgaver, kan styremedlemmet påta seg enkelte andre oppgaver, som for eksempel eksempel noen av disse:

- Legge opp til verving av nye medlemmer.
- Ta vare på evt. materiell og føre liste.
- Holde kontakt med andre velforeninger i kommunen.

- Fremme forslag til arrangementer/tiltak i hytteområdet.
- Opprette kontakt med relevante etater eller enkeltpersoner i kommunen.

Vararepresentant:

Kan gjerne ha vanlig møteplikt og sørge for å holde seg rimelig godt orientert om det som skjer i foreningen. Har stemmerett bare ved forfall blant de andre i styret, og dette registreres i protokollen.

Husk at det også er full anledning til å opprette egne utvalg til å ta seg av helt spesielle oppgaver.

Årsmeldingen

Årsmeldingen eller styrets beretning for siste arbeidsår lages gjerne av formann og sekretær. Den skal sendes sammen med regnskap og revisors beretning i god tid før årsmøtet. Etter at alt er godkjent i styret, kan det legges fram for årsmøtet, og helst sendes medlemmene på forhånd.

Årsmeldingen kan for eksempel inneholde disse punktene:

- Styrets sammensetning etter valget på forrige årsmøte.
- Antall styremøter og medlemsmøter og evt. andre tiltak.
- Medlemsoversikt ved arbeidsårets begynnelse og slutt.
- Oversikt over de viktigste sakene styret har arbeidet med.
- Regnskap og budsjettforslag for neste år.

Småtips til det nye velforeningsstyret:

- Invitér avtroppende styremedlemmer og evt. formann til det første styremøtet etter årsmøtet. Her foretas overlevering av foreningens eiendeler, kassa, etc., og evt. nyttige informasjon.
- Opprett fast oppbevaringsplass for mindre eiendeler, for eksempel en bankboks. Disponeres av formann og evt. kasserer.
- Foreningens samlede arkiv bør følge formannen, evt. sekretæren. Gjelder også regnskap og bilag.
- Det er mest praktisk at foreningen har egen postboksadresse, hvis dette er mulig. Da unngår man stadige adresseendringer ved valg av ny formann eller kontaktperson.
- Start arbeidsåret med å sette opp en fast møteplan frem til neste årsmøte. Avtal også en enkel form for møteinnkalling, for eksempel over telefon.
- Pass på korrekt medlemsoversikt blir gjennomgått og evt. justert foran årsmøtet og at kopi sendes Norges Hytteforbund.
- Minn medlemmene om at deres postkasse ved hytta blir skikkelige merket, og at medlemskontingenten betales i tide.

Kommunen og velforeningen

En velforening er en selvstendig, frivillig og partipolitisk nøytral organisasjon med egne vedtekter. Den bestemmer selv hva den skal gjøre. Medlemmene gjennomfører avtalte oppgaver på frivillig basis. Ingen utenforstående person eller organisasjon kan pålegge foreningen noe som helst, men den kan motta og vurderer former for samarbeid om spesielle oppgaver.

En kommune er politisk styrt, og har lovbestemt ansvar og plikt til løse bestemte oppgaver til samfunnets beste. Kommunen er forpliktet til å behandle skriftlig henvendelse fra for eksempel velforeninger, men kan ikke pålegge vedtak. Politikerne må alltid sette helhetssynet foran.

Det finnes eksempler på at flere velforeninger i en hyttekommune har opprettet egne fellesråd som dekker all kontakt mellom hytteeierne og de kommunale organer. Fellesrådet har gjerne meg seg representanter for velforeningene i kommunene, og bør også gjøre andre hytteeiere kjent med tiltak.

Et hovedmål for fellesrådet må være jevn kontakt med relevante saksbehandlere eller utvalg, og samtidig sørge for at velforeningen og andre hytteeiere blir rimelig godt orienterte om det som skjer på hyttesektoren i kommunen.